

Farma roku

Společnost Zoetis a VVS Verměřovice společně s dalšími firmami se podílejí na zajímavé chovatelské soutěži, kterou je Farma roku. Letošní již osmý ročník je u konce a výsledky za chovy holštýnského i českého strakatého skotu jsou známy.

V letošním ročníku však došlo k malým změnám v pravidlech. Při výběru hraje roli nejen užitkovost, průměrný laktační den, obsah tuku a bílkovin v mléce, či počet somatických buněk, ale i samotné zdraví mléčné žlázy, reprodukční ukazatele a jako poslední i lineární skóre, které nakonec rozhodovalo o tom, který chov se posune mezi pěti nejlepšími, a tedy do finále.

Do letošního ročníku se přihlásilo 43 farem (16 čestr a 27 holštýn). Hodnocení zahrnovalo celkem 3839 krav českého strakatého plemene a 11 409 dojníc holštýnského skotu. Jejich průměrná užitkovost za rok (na ustájenou dojnici) dosáhla 7446 kg mléka v prvním případě, ve druhém pak 9709 kg.

Výsledky finalistů

Také průměrné výsledky v počtu somatických buněk v mléce jsou lepší než za celou republiku. U všech přihlášených totiž dosáhly 207 tisíc, u finalistů pak dokonce 161 tisíc, přičemž průměr České republiky dosahuje 283 tisíc u českého strakatého plemene.

Za holštýnský skot byly výsledky v počtu somatických buněk následující: ČR 306 tisíc, přihlášení 214 tisíc a finalisté 151 tisíc somatických buněk. Průměrné lineární skóre u obou kategorií činilo 82 %. Průměrný laktační den u účastníků za český strakatý skot dosáhl 166 dnů, u holštýnského skotu 178 dnů.

Součet T+B u českého strakatého skotu za přihlášené dosahoval v průměru 1,92 kg a 2,35 kg u holštýnského skotu. U holštýnského skotu pak nádoj na ustájenou krávu dosáhl 26,6 kg mléka a za český strakatý skot 20,4 kg.

Vítěz farmy roku

Mezi chovy českého strakatého skotu se do finále probíjaly podniky Proagro Radešínská Svratka, a.s., Příkosická zemědělská a.s., ZEOS Lomnice, a.s., ZETKA Strážník a.s. a Agro Mohelno. Za holštýnské chovy se nejlépe umístily ZOD Mrákov, ZD Pojbuky, Družstvo Vlastníků Batelov, ZERAS a.s. Radoštin, AGRAS Bohdalov.

Na základě uvedených kritérií se pro obě kategorie stanovily tyto výsledky a zmíněné farmy navštívila odborná komise, která vyhlásila vítěze.

Výherci se nakonec staly společ-

nosti Proagro Radešínská Svratka za chov českého strakatého skotu s 23,1 bodu a ZOD Mrákov s holštýnským plemenem a 27,14 bodu.

Po vyhlášení a předání cen následovaly přednášky partnerů a odborníků na chov dojného skotu.

Podpora chovu skotu

Jako první se slova ujal sám ministr zemědělství Marian Jurečka, který komentoval složitou situaci na trhu živočišných komodit zejména mléka.

»Náklady na produkci litru mléka dosahovaly v loňském roce na úroveň 8,26 koruny, pokud započteme 1,68 dotací, dostali se chovatelé do černých čísel. Cena za mléko totiž vloni činila 7,66 koruny. V letošním roce ale klesá a zcela bezpochyby se mléko dostává do červených čísel i přes započtení dotací. Proto se snažíme tuto citlivou komoditu podpořit, a to i přes skutečnost, že do jisté míry by se měli chovatelé sami snažit krizové období přestát a nalézt zlepšení a cesty, jak dosáhnout lepších výsledků v chovu,« miní ministr zemědělství Marian Jurečka.

Ministerstvo zemědělství chystá několik cest podpor v podobě podpory citlivých komodit, podpory kvality mléka, či welfare. Schválení zelené nafty i pro živočišnou výrobu dostalo také zelenou. Peníze

Foto archiv VVS Verměřovice.

Předání ceny za první místo v kategorii holštýnský skot -

Foto archiv VVS Verměřovice.

z těchto podpor by chovatelé měli dostat koncem září.

»Schvalování legislativy v těchto případech předcházela složitá vyjednávání, chovatelé musí být trpěliví. Stejně tak je tomu také v ohledu na kompenzace za sucho,« uvedl ministr.

»Dotace pro zemědělství v letošním roce dosahují maxima. Přesto by se chovatelé měli připravit, že ne vždy v krizových situacích pomůže stát. Proto by měli hledat rezervy ve svých chovech a připravit se na zlepšení nedostatků a hledat cesty k úsporám.«

Cesty exportu

Další cestou jak pomoci českým producentům hledat odbytu na trhu je podpora vývozu. V tuto chvíli se české mléko a výrobky dostávají na trh 79 zemí. Je třeba vytipovat ty největší odběratele a podpořit vztahy tak, aby se odbytu zvýšil. Proto ministerstvo vypravuje na zahraniční jednání o odbytu zahraniční obchodní diplomaty, kteří mají napomoci s prodejem. Podporuje také formou spolufinancování propagační akce českých produktů v zahraničí.

»Čeští zemědělci by si měli uvědomit, že do budoucna budou moci uspět pouze dvě cesty hospodaření. Tou první je cesta regionální, kdy prvovýrobce dokáže navázat zpracováním a prodejem vlastních výrobků. Druhá cesta je formou sdružování do velkých odbytových organizací, což si uvědomili i v zahraničí, kde je tato praxe běžná,« upozornil Marian Jurečka.

»Pozice nadnárodních obchodních řetězců je v naší republice velice silná a vybojovat dobré vztahy bude vyžadovat silnou pozici,« dodal.

Narovnat tyto složité vztahy by

Předání ceny za první místo v kategorii českého strakatého skotu - Proagro Radešinská Svatka.

Foto archiv VVS Verměřovice.

měla napomoci také novela zákona o významné tržní síle. Podle jeho slov by do budoucna měla také vzrůst na trhu pozice skutečně českých výrobků, jejichž výběr by měl být snazší a bez zavádějících údajů.

Zapojit by se do budoucna měly i výzkumné ústavy, které by měly

zmapovat různé vlivy GMO organismů nejen na životní prostředí, ale i ekonomiku a konkurenceschopnost podniků.

Hodnocení reprodukce

Druhý příspěvek plénu již z řad odborníků na praktické otázky v chovu skotu přednesl MVDr. Jirí Daví-

dek, který se chopil tématu Hlavní ukazatelé reprodukce. Z dotazů položených obecně vyplynulo, že naprostá většina chovatelů hodnotí reprodukci podle tradičních ukazatelů, tedy procenta březosti, SP a mezidobí. Pouze ve výjimečných případech pomocí laktačních dnů a pregnancy rate.

»Procento březosti je sice součástí ukazatele pregnancy rate, ale řeší pouze inseminované krávy. Je to tedy zkrslující ukazatel. Pokud budete mít deset krav k inseminaci a inseminujete pouze jednu, která zabřezne, budete mít stoprocentní březost, a to přestože dalších devět vám nepřinese žádný užitek. A právě pregnancy rate pracuje i s těmi, které se neinseminovaly,« vysvětlil slabé místo tradičního ukazatele a důvod proč již v zahraničí užívají systém hodnocení reprodukce pomocí pregnancy rate.

»Dosavadní systémy měření reprodukce nedávaly dostatečně komplexní představu o tom, co se ve skutečnosti ve stádě děje. Dynamika hodnocení je díky pregnancy rate podstatně jiná. Běžné ukazatele totiž neodrážejí podstatu celého stáda a změny v hodnoceném období se téměř nepostřehnou,« dodal MVDr. Davídek.

Pregnancy rate

Princip pregnancy rate tedy spočívá na procentu inseminovaných a na procentu březosti. Odráží tedy všechny krávy vhodné k inseminaci vzhledem k říjovému cyklu a měsíci bez ohledu na to, zda byly inseminovány. Je to v podstatě také měřítko rychlosti, jakou krávy ve stádě zabřezávají.

Průměrná stáda dosahují úrovně 15 až 17 %, ti lepší nad 20 %. Jen ve výjimečných případech některé stádo dokáže překročit třicet procent.

Pro výpočet pregnancy rate musíme znát procento inseminovaných, procento březosti a dobu od otelení po rozhodnutí, že budeme inseminovat.

Hodnotu můžeme také vyčíst z chovatelských programů jako je MilkProfit Data ČMSCH, kde je pregnancy rate v 30denním systému, či např. PC DART, kde se však počítá s 21 cyklem. Výsledky je vhodné zaznamenávat pro větší přesnost po vyšetření březosti ultrazvukem, jsou pak ještě přesnější.

»Vyhodnocování reprodukce pomocí pregnancy rate je přesnější a ukáže nedostatky v chovu a pomůže odhalit účinné cesty ke zlepšení,« dodal MVDr. Davídek.

Text a foto Soňa JELÍNKOVÁ

